

Основно училище ”Христо Ботев”
с. Дорково, общ. Ракитово, обл. Пазарджик

Утвърждавам:.....
Директор на ОУ “Христо Ботев”
/ Ангел Гивечев /

ПРОГРАМА

**за предоставяне на равни възможности
и за приобщаване на учениците
от уязвимите групи
(2016 – 2020 г.)**

Настоящата програма е актуализирана и приета
на заседание на ПС / Протокол №1/12.10.2018 г. /.
Утвърдена е със Заповед №80/15.10.2018 г.
на директора на училището.

I. УВОД

Настоящата програма очертава целите и задачите при работа с учениците от ОУ „Христо Ботев” и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на ученици от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закона за предучилищното и училищното образование
- Наредбата за приобщаващото образование
- Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамковата програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закона за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички ученици в ОУ «Христо Ботев», които имат необходимост от такава, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ОУ «Христо Ботев» са учениците със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, ученици в риск, ученици, застрашени или жертва на насилие, ученици с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и ученици с други идентифицирани нужди.

II. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата за личностно развитие на учениците се организира и осигурява в съответствие с утвърдените стратегии (областна и общинска) за подкрепа за личностно развитие на учениците въз основа на анализ на потребностите от обща и допълнителна подкрепа във всяка община на област Пазарджик.

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците със заповед на директора на ОУ „Христо Ботев” в началото на всяка учебна година се определя координатор - учител или друг педагогически специалист с компетентности и/или опит в областта на приобщаващото образование, който има следните основни функции:

- обсъжда с класните ръководители и с учителите, които преподават на съответните ученици, техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието на деца или ученици в дейността на групата или класа;
- координира дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, включително работата им с родителите;

- координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училището;
- организира и координира дейностите във връзка с провеждането на събеседването и насочването на детето или ученика в определен клас на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи или получили международна закрила, при приемането им за обучение в училището.

2.1 Обща подкрепа

Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите в ОУ „Христо Ботев”.

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всеки ученик в училището. Общата подкрепа за личностно развитие в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. кариерно ориентиране на учениците;
3. занимания по интереси;
4. библиотечно-информационно обслужване;
5. грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в училището;
6. поощряване с морални и материални награди;
7. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
8. дейности за превенция на обучителните затруднения, включително логопедична работа.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците в ОУ „Христо Ботев” се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.

Оценката на потребностите се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие, утвърден със заповед на директора на училището за конкретен ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО и след това се одобрява от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на потребностите, са от следните уязвими групи:

1. със специални образователни потребности;
2. в риск
3. с изявени дарби
4. с хронични заболявания

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с ученик по конкретен случай;

2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

5. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа за всеки конкретен ученик, изготвен след извършване на оценката на индивидуалните потребности на ученика.

При извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците в ОУ „Христо Ботев”, специалистите от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика:

1. използват адаптирани за българските условия инструменти;

2. вземат предвид образователните и личните постижения на ученика;

3. вземат предвид социалното и емоционалното развитие на ученика;

4. използват формални и неформални методи на наблюдение и оценка;

6. вземат предвид информацията за ученика, предоставена от ръководители на социални услуги в общността, в случаите, когато ученикът ползва такива, както и от лечебни заведения при необходимост;

7. вземат предвид мнението на родителя;

8. вземат предвид мнението на ученика – при възможност;

9. гарантират достъпа на информация за родителя през всички етапи на оценяващия процес;

10. спазват етичния кодекс на училището.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на ученици с изяви дарби родителят представя и документи, удостоверяващи постиженията, класиранията на призови места на децата и учениците и др.

Оценяването на индивидуалните потребности на ученик, който не владее български език, се извършва на езика, който ученикът владее най-добре, като при необходимост се ползва преводач, осигурен от родителя.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа за всеки конкретен ученик, изготвен след извършване на оценката на индивидуалните потребности на ученика.

Родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, се запознава с плана за подкрепа на ученика и писмено изразява съгласието или несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности в протокола и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика.

При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности, извършена в училището, той може да подаде заявление до директора на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование - Пазарджик за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на ученика в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на ученика със специални образователни потребности.

Родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето задължително се включва в работата на екипа на ученика и е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа за личностно развитие на ученика.

В случай на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от училище директорът на училището писмено уведомява отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „СП“ – гр. Ракиново с цел осигуряване на най-добрия интерес на ученика.

ОУ „Христо Ботев“ осигурява гъвкава и динамична организация на средата и пространството според различните потребности на учениците, предоставя условия за равен достъп до образование за учениците и чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебните програми и учебното съдържание, разумни улеснения, технически средства, специализирано оборудване и специализирана подкрепяща среда, дидактически материали, методики и специалисти.

ОУ „Христо Ботев“ в зависимост от индивидуалните потребности на учениците осигурява следните специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие:

1. при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания - ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора, учител на ученици с нарушено зрение, логопед, психолог, а при необходимост - лекар, социален работник, както и помощник на учителя;
2. при обучителни трудности - логопед, психолог, ресурсен учител;
3. при прояви от аутистичния спектър - ресурсен учител, логопед, психолог, както и помощник на учителя;
4. при емоционални и/или поведенчески затруднения - психолог и/или педагогически съветник, социален работник, а при необходимост - помощник на учителя и психотерапевт;
5. при наличие на риск - психолог и/или педагогически съветник, социален работник, а при необходимост - помощник на учителя и медиатор от общността на ученика;
6. при изяви дарби и способности в различни области - учител/учители и специалисти съобразно изявените дарби и способности на ученика, а при необходимост - педагогически съветник и/или психолог;
7. при хронични заболявания - психолог и/или педагогически съветник, а при необходимост - лекар или друг медицински специалист.

Оценката на индивидуалните потребности на учениците с изяви дарби се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика, чийто състав включва класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, психолог или педагогически съветник, или от специалистите, които обучават или тренират ученика в спортен клуб. Оценяват се конкретните области на изявените дарби и способности.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците, които проявяват способности в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и имат постижения, надвишаващи постиженията на техните връстници, се използва информация, предоставена от учители, родители, ученици или получена след изяви на ученика.

В случай че ученици с изяви дарби имат затруднения в обучението по един или повече учебни предмети, на тях може да им бъде извършена оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие за преодоляване на обучителните трудности.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Определяне на координатор за организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа	до 17.09.2018 г.	Директор	
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Кл. ръководители, учители	при необходимост
Екипна работа на учителите от начален и прогимназиален етап	постоянен	Координатор	
Награждаване на ученици	текущ	Директор, ПС, класни ръководители	при и по определен повод за поощрение
Дейности на МО, свързани с четивна грамотност	м. X.2018 г. м. IV.2019 г.	Учителите в начален етап, учителите по БЕЛ в прог. етап, учителите в ЦДО	да се осъществят по повод провеждане на Националната седмица на четенето и Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	01.01.2019 г.	Учители в начален и в прог. етап	
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 5 до 7	целогодишно	Кариерни консултанти	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	Кл. ръководители, учители, ресурсен учител, логопед, психолог	
Оценка на потребностите на ученици със СОП	целогодишно	Ресурсен учител, логопед, психолог	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	Логопед	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	Психолог	

Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	Директор, класни ръководители, учители, психолог	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	01.03.2019 г.	Директор, координатор	при желание от родителите
Стимулиране участието на ученици с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	Учителите по предмети, класните ръководители	
Стимулиране участието на ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	Учителите по предмети, класните ръководители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППУ, директор, общинска администрация	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в плана за квалификация	Директор, председатели на МО	

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.